«200__ жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша шаруа (фермер) қожалығының қызметін іріктеп зерттеу сауалнамасы» А-001 статистикалық нысанын толтыру жөніндегі нұсқаулық

Инструкция по заполнению статистической формы «Анкета выборочного обследования деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства по состоянию на 1 января 200__ года» А-001

1. Статистикалық байқаудың мақсаты

Осы нысанды байқаудың мақсаты шаруа (фермер) қожалықтар қызметтерін іріктеп зерттеу.

2. Респонденттер тобы

Осы нысанды шаруа (фермер) қожалықтар мемлекеттік статистика органына толтарып табыс етеді.

3. Әдіснамалық түсініктемелер

1-бөлімде шаруа қожалығының басшысы туралы мәлемет белгілеңіз.

Шаруа қожалығының басшысы өз шаруашылығының өнімдерінің сатылуының жалпы көлеміндегі сол немесе басқа өнімнің үлесіне байланысты шаруашылықтың негізгі бағытын өзі анықтайды және тиісті қатардың номерін (номерлерін) дөңгелектеп белгіленеді.

2.1-бөлімде Өзіңіз өсіретін дақыл немесе мал түрлерін көрсетіңіз.

3-бөлімде шаруа қожалығының шаруалар ассоциациясы, бірлігі немесе басқа ұйымына кіретіні және 3.1 – қандай шартпен кіретіні көрсетіледі.

4-бөлім. 1 бағанның 1-ші қатарында шаруашылықта тіркелген мүшелердің саны, ал олардан 2-ші қатарда – ауыл шаруашылық өндірісімен айналысатын, осы жұмыс олардың жалғыз қызметі болғандардың саны көрсетіледі. 3-ші қатарда – еңбекке жарамды және 4-қатарда – еңбекке жарамсыз жастағылар есептеледі. 5 және 6 жолдарға, сәйкес, жасөспірімдердің және зейнетқорлардың саны жазылады. 7 қатар жыл бойында жұмысқа жалдаған қызметкерлердің, ал 8 – ауыл шаруашылық өнімдерін толық өңдеумен және басқа түрлі жұмыспен айналысатындардың санын есепке алады.

2-ші бағанда жұмыскерлердің топтарына сәйкес жұмыс істелген адам-күні көрсетіледі.

5-бөлімде иемденуге немесе жалға алынған ауыл шаруашылық жерлерінің өз бағытымен қолдануының пайызы сәйкес қатарда дөңгелектеп белгіленеді.

6-бөлімде дала жұмыстары кезінде жанар-жағар маймен қамтамасыздық пайызы сәйкес қатарда дөңгелектеп көрсетіледі.

7-бөлімге өндірілген ауыл шаруашылық өнімдері (1 баған), одан шығындары (2 баған), қаншасы өткізілгені (3 баған) және өнім өткізуден түскен табыс (4 баған) кіреді.

8-бөлімде ауыл шаруашылық өнімдерінен өндірілген өнімдердің атауы (нысанның соңындағы тізімге сәйкес) А бағанында, олардың мөлшері 1 бағанда және оларды өткізуден түскен табыс 2 бағанда көрсетіледі.

9-бөлім 1 бағанның 1 қатарында барлық қолда бар ауыл шаруашылық машиналары және жабдықтарының құны, 2 қатарында – ауыл шаруашылық өнімдерін өңдеуге арналған технологиялық жабдықтардың, ал 3 қатарында – көлік құралдарының құны көрсетіледі. 2 бағанда осы машиналар мен механизм түрлерінің лизингке алынғаны, ал 3 бағанда – лизингке берілгені көрсетіледі. Лизинг – ұзақ мерзімге жабдықтар, машиналар және ғимараттарды жалға алу, бұл сатып алғандағыдай бірден едәуір ақша шығармастан керек жабдықтармен қамтамасыз болуға мүмкіндік береді. Машиналар мен жабдықтар жұмыс істейтіні немесе жөндеуді талап ететініне қарамастан түгел есептеледі.

10-бөлім 1 бағанда түгел ауыл шаруашылығының өнімдерін өндіруге шыққан нақты шығындар, ал 2-ші және 3-ші бағандарда, сәйкес, егін және мал шаруашылығының шығындары көрсетіледі.

"Өнім өндіру шығындары – барлығы" 1 қатарда өнімнің өзіндік құнына кіретін және өнім өндіруге байланысты өнім өндіруге шыққан нақты шығындар есептеледі. Өнімнің өзіндік құнының есебіне қосылмайтын мерзім шығындары есептелмейді. Оларға, бөлекшелік, жалпы және әкімшілік шығындар, өнім өткізу шығындары, пайыздарды төлеу шығындары жатады.

"Материалдық шығындар – барлығы" 2-ші қатарда есеп беру жылындағы шаруашылықтың жасаған материалдық шығындарының (қайтарылған қалдықтардың бағасын алып тастағанда) жалпы қосындысы көрсетіледі. Өндірістік қайтарылған қалдықтарға, бастапқы қорды дайын өнімге айналдыру барысында пайда болған, шикізаттың, материалдардың немесе жартылай фабрикаттардың бастапқы материалдың тұтыну сапасын жартылай немесе толық жоғалтқан (химиялық немесе физикалық қасиеттерін, соның ішінде толық өлшемін, кескін үйлесімін және т.б.) немесе тікелей белгіленгені бойынша қолданылмайтын шикізат қалдықтары жатады. "Материалдық шығындар" элементінде көрсетілетін тауарлы-материалды қорлардың бағасы қымбаттатыру бағасын, жабдықтаушылық, делдалдық, шетелэкономикалық ұйымдарға комиссиялық сыйды, тауар биржалары қызметінің құнын, кеден салығын, шет мекемелермен және шаруашылықтың қызметкері болмайтын адамдардың күшімен атқарылған тасымалдау, сақтау және жеткізу жұмыстарының шығындарын қоса, оларды сатып алу құнынан құралады. Бұл жағдайда 2 қатар 3-11 қатарлардың қосындысына тең болады.

"Тұқым және отырғызылатын материал" 3 қатарда есеп беретін жылда егіске жұмсалған тұқым және отырғызылатын материалдардың құны көрсетіледі. Бұл жағдайда өз өндірісінің өнімдері өзіндік құнымен, сатып алынғаны – сатып алу бағасымен бағаланады.

"Мал азығы" 4-жол бойынша есеп жылы бойында мал мен құсты қоректендіруге жұмсалған барлық түрлі мал азығының құны көрсетіледі. Мұнда өз өндірісінің өнімі өзіндік құн бойынша, сатып алынғаны – сатып алу бағасы бойынша бағаланады.

1. Цель статистического наблюдения

Целью наблюдения данной формы является обследование деятельности крестьянских (фермерских) хозяйств.

2. Круг респондентов

Указанную форму заполняют и представляют в органы государственной статистики крестьянские (фермерские) хозяйства.

3. Методологические пояснения

В 1-ом разделе необходимо указать сведения о главе хозяйства.

Специализация хозяйства определяется руководителем исходя от доли той или иной продукции в общем объеме реализации продукции своего хозяйства и обводится кружочком соответствующий номер (номера) строки.

В разделе 2.1 надо указать культуры или виды скота, которые Вы выращиваете

В раздел 3 отражается участие крестьянского хозяйства в ассоциации, союзе или другом объединении и 3.3 – на каких условиях.

4 раздел. В 1-ой графе по строке 1 показывают количество членов хозяйства, а по 2-ой строке–численность занятых в сельхозпроизводстве, для которых эта работа являлась единственной. В 3-ей строке учитываются лица в трудоспособном и в 4-ой–нетрудоспособном возрасте. По 5-ой и 6-ой строкам соответственно записывают количество подростков и пенсионеров в хозяйстве, 7 строка учитывает количество привлеченных за год наемных работников, а 8 – занятых в переработке сельхозпродукции и других видах деятельности.

Во 2-ой графе проставляются соответствующие группировкам работников отработанные человеко-дни.

В 5-ом разделе отражается процент использования по назначению сельскохозяйственных земель, полученных во владение или временное пользование или взятых в аренду.

В 6-ом разделе показывается процент обеспеченности горюче-смазочными материалами на период полевых работ.

7 раздел включает производство продукции сельского хозяйства по видам (1 графа), из них потери продукции (2 графа), сколько реализовано (3 графа) и полученный от реализации продукции доход (4 графа).

В 8-ом разделе необходимо отразить, какие виды продукции получены при переработке сельскохозяйственной продукции в графе А, объем производства – в графе 1 и выручка от реализации произведенной продукции – в графе 2.

В 9-ом разделе по графе 1 строки 1 учитывается стоимость всех имеющихся сельскохозяйственных машин и оборудования, строки 2 – технологическоее оборудования для переработки сельскохозяйственной продукции, а строки 3 – транспортных средств. По графе 2 отражается стоимость этих видов машин и механизмов, полученных в лизинг, а по графе 3 – сданных в лизинг. Лизинг – долгосрочная аренда оборудования, машин и сооружений, что обеспечивает возможность получать необходимое оборудование без значительных единовременных затрат денежных средств, неизбежных при их покупке. Машины и оборудование учитываются независимо от того, в рабочем они состоянии или требуют ремонта.

В 10-ом разделе по графе 1 отражаются фактические затраты на производство продукции сельского хозяйства, а по графам 2 и 3 соответственно на продукцию растениеводства и животноводства.

По строке 1 "Затраты на производство продукции – всего" отражаются фактические затраты на производство продукции, включаемые в себестоимость и связанные с производством продукции По этой строке не показываются расходы периода, которые не включаются в производственную себестоимость продукции. К ним, в частности, относятся общие и административные расходы, расходы по реализации продукции, расходы на выплату процентов.

По строке 2 "Материальные затраты - всего" показывается общая сумма материальных затрат предприятия, произведенных в отчетном году (за вычетом стоимости возвратных отходов). Под возвратными отходами производства понимаются остатки сырья, материалов или полуфабрикатов, образовавшихся в процессе превращения исходного ресурса в готовую продукцию, утратившие полностью или частично потребительские качества исходного материала (химические или физические свойства, в том числе полномерность, конфигурацию и т.п.) или вовсе неиспользуемые по прямому назначению. Стоимость товарно-материальных запасов, отражаемых по элементу "Материальные затраты", формируется исходя из цен их приобретения, включая наценки (надбавки), комиссионные вознаграждения, уплаченные снабженческим, посредническим, внешнеэкономическим организациям, стоимость услуг товарных бирж, таможенные пошлины, расходы на транспортировку, хранение и доставку, осуществляемые силами сторонних организаций и физических лиц, не являющихся персоналом предприятия. При этом строка 2 равна сумме строк 3-11.

По строке 3 "Семена и посадочный материал" отражается стоимость семян и посадочного материала, израсходованных для посева под урожай отчетного года. При этом стоимость этой продукции собственного производства оценивается по себестоимости, покупной – по ценам приобретения.

По строке 4 "Корма" отражается стоимость всех видов кормов, скормленных скоту и птице за отчетный год. При этом стоимость этой

"Минералдық тыңайтқыштар" 5 жолы бойынша есепті жылдың егісіне енгізілген минералдық тыңайтқыштардың құны (сатып алу бағасымен) бейнеленеді.

"Ауыл шаруашылығының өзге де өнімі" 6 жолы бойынша ауыл шаруашылығы өнімін өндіру барысында жұмсалған және осы бөлімнің 3, 4 жолдарында көрсетілмеген өнімнің құны бейнеледі (мысалы, органикалық тыңайтқыштар, т.б). Өзі өндірген өнім – өзіндік құны бойынша, сатып алған өнім – сатып алу бағалары бойынша көрсетіледі.

"Мұнай өнімдері – барлығы" 7 жолы бойынша есепті жылы жұмсалған мұнай өнімдерінің құны бейнеленеді.

"Электр энергиясы" 8 жолы бойынша есепті жылы жұмсалған электр энергиясының құны бейнеленеді. Мұның өзінде сатып алынған электр энергиясы – сатып алу бағалары бойынша, өзі өндірген электр энергиясы – өзіндік құны бойынша бағаланады.

"Су шығындары" 9 жолы бойынша су шаруашылығы жүйелерінен алынған және ауыл шаруашылығының мұқтаждарына жұмсалған су үшін ақы бейнеленеді.

"Қосалқы бөлшектер, жөндеу және құрылыс материалдары" 10 жол бойынша бөгде жақтан сатып алынған жөндеу және құрылыс материалдарының, қосалқы бөлшектердің құны сатып алу бағасы бойынша көлік-дайындау шығындары есепке алынып бейнеленеді.

"Бөгде ұйымдар көрсеткен қызметтер мен орындаған жұмыстардың ақысы" 11 жолы бойынша бөгде субъектілер атқарған мынадай өндірістік сипатты жұмыстар мен қызметтер үшін төленген ақы көрсетіледі: өнім әзірлеу, шикізат пен материалдарды өңдеу, белгіленген технологиялық процесстерді бұзбауды бақылау жөнінде жекелеген операцияларды орындау; егіншіліктегі, ашық топырақта, қорғалған топырақта көкөністер өсіру, өсімдіктерді аурулар мен зиянкестерден қорғау, тыңайтқыштарды әзірлеп, енгізу, өсімдік шаруашылығының өнімін тиеу, түсіру және тасымалдау; бақша, жүзім шаруашылықтары мен басқа да көпжылдық өсімдіктер плантациясындағы жұмыстар, агромелиоративтік және басқа жұмыстар; мал мен құсты бағу, мал азығын жегізуге дайындау, мал азығын тарату, малды суғару, мал шаруашылығының өнімдерін тасымалдау, малды қолдан ұрықтандыру, өткізуге және етке союға малды дайындау, қоралардың көңін механикалық тазарту, тезегін қолмен кесіп қой қораларын көңнен тазарту, фермаларды механикаландыру және т.б. жұмыстар бойынша көрсетілген қызметтер.

"Жалақы (заттай төлеуді қоса) қоры" 12 жолы бойынша жалақының ақшалай да, заттай да шығындары Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің төрағасы 2002 жылғы 12 шілдеде 38-г бұйрығымен бекітілген «Еңбек бойынша есебін жасау жөніндегі нұсқаулыққа» сәйкес қаржыландыру көздеріне байланыссыз бейнеленеді.

"Негізгі құрал-жабдықтардың амортизациясы" 13 жолы бойынша негізгі құрал-жабдықтардың бастапқы құны мен нормативтік қызмет ету мерзіміне байланысты есептелінген амортизацияның жалпы сомасы көрсетіледі.

"Өзге шығындар" 14 жолы бойынша кәсіпорынның өнім (тауар, қызмет) өндірген кезде жұмсалған, оларды өз сипаты бойынша жоғарыда көрсетілген шығын түрлерінің біріне де жатқызуға болмайтын, қалған барлық шығындар бейнеленеді,.

"Өткізілген өнімнің өзіндік құны" 15 жолы бойынша өнім (жұмыс, қызмет) өндіру мен өткізуге тікелей байланысты нақты шығындар, соның ішінде тұқым мен отырғызылған материал, ауыл шаруашылығының өзге де өнімі, минералдық тыңайтқыштар, мұнай өнімдері (дизель отыны, бензин, май, т.б.), электр энергиясы, су шығындары, қосалқы бөлшектер, жөндеу және құрылыс материалдары, бөгде ұйымдар атқарған қызметтер мен жұмыстардың ақысы, жалақы қоры, негізгі құрал-жабдықтардың амортизациясы, өнімді сату кезіндегі шығындардың жалпы сомасы, өзге де шығындар, олардан салықтар көрсетіледі.

"Өткізуден түскен табыс" 16 жолы бойынша қосымша құн салығы, акциздер мен басқа салықтарды, міндетті төлемдерді шығарып тастағанда өнімді (жұмыс, қызмет) өткізуден түскен табыс (ақшалай түсім) бейнеленеді. Бұл жол бойынша өнімді ақшаға (қолма-қол ақшаға және қолма-қолсыз ақшаға) сатудан, сондай-ақ баспа-бас өткізу, өз қызметкерлеріне еңбек ақы ретінде және басқа төлемдерді заттай беру есебінен түскен түсім көрсетіледі. "Табыс" ұғымы "Жалпы табыс" ұғымына сәйкес емес, ол – өнімді (жұмыс, қызмет) өткізуден түскен табыс пен негізгі қызмет нәтижесінде өткізілген өнімнің (жұмыс, қызмет) өзіндік құны аралығындағы айырма болып есептелетін өнімді өткізуден түскен қаржылық нәтиже.

11-бөлімде ауыл шаруашылық қызметіне жатпайтын өзіңіз айналысатын қызмет түрін белгілеңіз.

продукции собственного производства оценивается по себестоимости, покупной - по ценам приобретения.

По строке 5 "Минеральные удобрения" отражается стоимость (по ценам приобретения) минеральных удобрений, внесенных под урожай отчетного года.

По строке 6 "Прочая продукция сельского хозяйства" отражается стоимость израсходованной в процессе производства продукции сельского хозяйства и не показанной по строкам 3 и 4 настоящего раздела (например, органические удобрения и др.). Продукция собственного производства оценивается по себестоимости, покупная – по ценам приобретения.

По строке 7 "Нефтепродукты - всего" отражается стоимость нефтепродуктов, израсходованных за отчетный год.

По строке 8 "Электроэнергия" отражается стоимость электрической энергии, израсходованной за отчетный год. При этом покупная электроэнергия оценивается по ценам приобретения, электроэнергия собственного производства - по себестоимости.

По строке 9 "Затраты на воду" отражается плата за воду, забираемую из водохозяйственных систем и израсходованную на нужды производства.

По строке 10 "Запасные части, ремонтные и строительные материалы" отражается стоимость приобретенных со стороны ремонтных и строительных материалов, запасных частей по ценам приобретения с учетом транспортно-заготовительных расходов.

По строке 11 "Оплата услуг и работ, выполненных сторонними организациями" показывается оплата стоимости работ и услуг производственного характера, выполненных сторонними субъектами: выполнение отдельных операций по изготовлению продукции, обработке сырья и материалов, контроль за соблюдением установленных технологических процессов; работы в полеводстве, овощеводстве открытого грунта, в защищенном грунте, по защите растений от болезней и вредителей, подготовке и внесению удобрений, погрузке, разгрузке и транспортировке продукции растениеводства; работы в садоводстве, виноградарстве и на плантациях других многолетних насаждений; работы агромелиоративные и другие; услуги по уходу за скотом и птицей, по подготовке кормов к скармливанию, раздаче кормов, поению животных, транспортировке продукции животноводства, искусственному осеменению животных, подготовке к реализации и убою скота на мясо, механизированной очистке помещений от навоза, уборке навоза из кошар с вырезкой кизяка вручную, комплексной механизации ферм и др.

По строке 12 "Фонд зарплаты (включая выплаты в натуральной форме)" отражаются расходы на заработную плату как в денежной, так и в натуральной форме, независимо от источников финансирования в соответствии с "Инструкцией по заполнению статистической отчетности по труду", утвержденной приказом Председателя Агентства Республики Казахстан по статистике от 12 июля 2002 года № 38-г.

По строке 13 "Амортизация основных средств" показывается общая сумма начисленной амортизации основных средств, рассчитанной исходя из их первоначальной стоимости и нормативного срока службы.

По строке 14 "Прочие затраты" отражаются все остальные затраты, понесенные предприятием при производстве продукции (товаров и услуг), которые по своему характеру не могут быть отнесены ни к одному из перечисленных выше видов затрат.

По строке 15 "Себестоимость реализованной продукции" показываются фактические затраты, непосредственно связанные с производством и реализацией продукции (работ и услуг): материальные затраты, в том числе корма, семена и прочая продукция сельского хозяйства, нефтепродукты (дизтопливо, бензин, масла и др.), электроэнергия, затраты на воду, запасные части, ремонтные и строительные материалы, оплата услуг и работ, выполненных сторонними организациями, фонд зарплаты, амортизация основных средств, общая сумма расходов, произведенных при продаже продукции, прочие затраты, из них налоги.

По строке 16 "Доход от реализации" отражается доход (выручка) от реализации продукции (работ, услуг) за минусом налога на добавленную стоимость, акцизов и т.п. налогов и обязательных платежей. По этой строке показывается выручка от продажи продукции как за деньги (наличным и безналичным путем), так и от реализации по бартеру, произведение оплаты труда своих работников и других платежей в натуральной форме. Понятие "Доход" не совпадает с понятием "Валовой доход" и представляет собой финансовый результат от реализации продукции и определяется как разность между доходом от реализации продукции (работ, услуг) и себестоимостью реализованной продукции (работ, услуг) в результате основной деятельности.

В 11-ом разделе отмечаете те виды деятельности, не относящиеся к сельскохозяйственной, которыми Вы занимаетесь.